

Opinia preliminară a Consiliului Fiscal privind Legea bugetului de stat pe anul 2024, Legea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2024 și Strategia fiscal-bugetară pentru perioada 2024-2026

În seara zilei de 9 decembrie, Ministerul Finanțelor (MF) a transmis Consiliului Fiscal (CF), prin adresa nr. 468.605/09.12.2023, *proiectul Bugetului general consolidat pe perioada 2024-2027, Raportul privind situația macroeconomică pentru anul 2024 și proiecția acesteia în perioada 2025-2027, proiectul Legii bugetului de stat pe anul 2024, Expunerea de motive și proiectul Legii bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2024, Expunerea de motive și proiectul Legii pentru aprobarea plafoanelor unor indicatori specificați în cadrul fiscal-bugetar pe anul 2024 și Strategia fiscal-bugetară (SFB) pentru perioada 2024-2026* solicitând, în baza art. 53, alin. (2) din Legea responsabilității fiscal-bugetare nr. 69/2010 (LRFB) republicată, opinia CF cu privire la acestea.

Potrivit art. 53, alin. (4) al LRFB, Guvernul și Parlamentul au obligația de a analiza opiniile și recomandările CF la elaborarea strategiei fiscal-bugetare, a legilor bugetare anuale, precum și la elaborarea altor măsuri determinate de aplicarea LRFB și, respectiv, la însușirea/aprobarea acestora.

CF a examinat documentele care i-au fost înaintate în seara zilei de 9 decembrie, în scopul formulării unei opinii până la proxima ședință de guvern – 14 decembrie. Perioada de analiză pentru emiterea unei opinii a fost scurtă având în vedere că aceste documente nu vizează doar proiectul de buget pe anul 2024, ci și traiectoria agregatelor fiscal-bugetare pe termen mediu.

CF a redactat o opinie pe baza setului de documente transmis în data de 9 decembrie. În evaluările pe care le face, CF nu poate lua în considerare venituri ipotetice având drept sursă creșterea eficienței colectării/reducerea evaziunii fiscale/digitalizarea administrației fiscale. Drept consecință, examinarea de către CF a primului set de documente conduce la concluzia că este foarte posibil ca deficitul bugetar pe anul 2024 să depășească semnificativ deficitul pentru 2023, existând riscuri majore cu privire la procesul de consolidare bugetară. Deficitul

bugetar în 2023, conform documentelor transmise de Ministerul Finanțelor, este 5,9% din PIB în metodologie cash și 6,0% din PIB în metodologie europeană/ESA2010.

În ceea ce privește cadrul fiscal-bugetar proiectat pe termen mediu, consolidarea bugetară în perioada 2025-2027, așa cum este prevăzută în documente primite în 9 decembrie, este proiectată a se realiza exclusiv pe partea de cheltuieli, ponderea veniturilor bugetare în PIB indicând un trend descendent în perioada analizată. Această strategie ridică semne de întrebare în privința atingerii țintelor de consolidare bugetară.

Angajamentele din cadrul PNRR și situația bugetului public din România implică, pe latura veniturilor, adoptarea unor recomandări ale Băncii Mondiale, ale altor instituții internaționale, ale unor analize autohtone care să conducă la sporirea veniturilor fiscale, iar, pe latura cheltuielilor, adoptarea unei noi legi a salarizării unitare. Măsuri ce decurg din aceste recomandări nu se regăsesc în proiecțiile perioadei 2025-2027.

CF a subliniat în opiniile și analizele sale că ajustarea macroeconomică și consolidarea fiscală au nevoie de o creștere semnificativă a veniturilor fiscale, care sunt la un nivel foarte jos în raport cu nevoile României și comparativ cu reperatele UE.

În după-amiaza zilei de 13 decembrie, prin adresa nr. 468.791/13.12.2023, MF a transmis un nou set de documente privind proiectul de buget pe anul 2024 și strategia fiscal-bugetară (SFB) pe termen mediu care modifică semnificativ traiectoriile variabilelor bugetare pe întreg orizontul de prognoză, atât ca urmare a unor schimbări în ipotezele avute în vedere, cât și ca urmare a unei Ordonanțe de Urgență a Guvernului¹ ce urmează a fi aprobată împreună cu proiectul de buget pe 2024 și SFB 2024-2026.

Având în vedere întinderea și complexitatea schimbărilor realizate asupra proiectului de buget și SFB 2024-2026 prin documentele trimise pe 13 decembrie și intenția Guvernului de a aproba documentele mai sus menționate în cursul unei ședințe anunțată pentru ziua de joi, 14 decembrie, ceea ce reprezintă un interval de timp extrem de scurt pentru o analiză temeinică, **CF, fiind practic pus în imposibilitatea revizuirii opiniei extinse, a decis emiterea unei opinii preliminare.**

CF subliniază și cu această ocazie necesitatea ca documente atât de importante să fie trimise cu un timp adecvat înainte pentru examinare. CF înțelege presiunea mare sub care experții din MF au redactat proiectul de buget pentru 2024 și SFB, dar o evaluare serioasă nu se poate face în câteva zile, cu atât mai puțin în 24 de ore.

În perioada următoare CF va analiza noul set de documente primite și va emite o opinie extinsă, revăzând opinia deja realizată pe setul de date trimis pe 9 decembrie a.c.

Opinia extinsă va cuprinde: (i) evaluarea contextului global și al celui din economia românească, (ii) conformarea cu regulile fiscale prevăzute de LRFB, (iii) o analiză a cadrului

¹ Intitulată „Ordonanță de Urgență privind unele măsuri fiscal bugetare în domeniul cheltuielilor publice, pentru consolidare fiscală, combaterea evaziunii fiscale, pentru modificarea și completarea unor acte normative precum și pentru prorogarea unor termene”.

macroeconomic ce fundamentează proiectul de buget pe 2024 și SFB 2024-2026, (iv) o analiză a noului cadru fiscal-bugetar, a proiectului de buget pentru 2024 și a perspectivei pentru perioada 2025-2027, (v) evoluții în absorbția fondurilor europene și a celor aferente PNRR. La acestea se vor adăuga (vi) detalii privind realizarea de *spending reviews* de către MF și ministere de linie din România, (vii) considerații asupra decalajului de colectare a TVA, inclusiv realizând comparații internaționale, (viii) o sinteză a propunerilor de reformă fiscală recomandate de instituții financiare internaționale și (ix) aspecte privind piața muncii din România.

Aceasta opinie preliminară a CF a fost aprobată de Președintele Consiliului Fiscal, conform prevederilor art. 56, alin (2), lit. d) din Legea nr. 69/2010 republicată, în urma însușirii acesteia de către membrii Consiliului, prin vot, în ședința din data de 14 decembrie 2023.

14 decembrie 2023

Președintele Consiliului Fiscal

Acad. Daniel Dăianu